

maart
2013

DE ROSDOEK

145

**Archeologisch
onderzoek Oogenlust te
Eersel**
Winfried Thijssen

De Heilige Kindsheid
Evert Meijs

**Het kasteelke van
Hapert in de greep van
de dode hand**
Bart Beex

Steensel aan de Gender
Pieter van Hooff

Van de Boekenplank
Kees Cornellissen

*DE ROSDOEK is een uitgave van Heemkundige
Studiekring "De Acht Zaligheden"*

ISSN 1384-086X

Zorgcentrum Merefelt

*Voor al uw thuiszorg en
hulp in de huishouding,
bel Zorgcentrum Merefelt !*

*Zorgcentrum Merefelt maakt deel uit van de
Regionale Stichting Zorgcentra de Kempen
Bezoekadres: Parklaan 2, 5504 GB Veldhoven
Mooier Merefelt rekeningnummer Rabobank West*

*www.rszk.nl
Tel.: 040-253 50 40
1345 79 445.*

**Combinatiebouw
voor industriële
elektrotechniek b.v.**

Kuiper 8

5521 DH Eersel

Telefoon: 0497-530530

Telefax: 0497-518102

E-mail: info@combinatiebouw.nl

Internet: www.combinatiebouw.nl

Afscheid Piet Vermeulen*De redactie* ..... 4**Archeologisch onderzoek Oogenlust te Eersel***Winfried Thijssen* ..... 5**De Heilige Kindsheid***Evert Meijs* ..... 10**Het kasteelke van Hapert in de greep van de dode hand***Bart Beex* ..... 16**Steensel aan de Gender***Pieter van Hooff* ..... 28**Van de Boekenplank***Kees Cornelissen* 33**COLOFON**

DE ROSDOEK is een uitgave van Heemkundige Studiekring "De Acht Zaligheden".
Verschijnt 4 x per jaar. Volgende nummer in juni 2013.

Redactie:

K. Cornelissen, Eersel, 0497 - 512208
P. Frints, Eersel, 0497 - 512197
H. Grielen, Eersel, 0497 - 512897
E-mailadres redactie: h.grielen@upcmail.nl

Secretariaat:

E. Lavrijsen, Bogerd 70, 5521 ML Eersel, 0497 - 843909
E-mail: evert.lavrijsen@gmail.com

Website: www.hskdeachtzaligheden.nl

Heemkamer:

Gevestigd in Streekmuseum De Acht Zaligheden, Kapelweg 2, 5521 JJ Eersel

Contributie:

€ 21,50 per jaar (€ 13,00 per jaar voor medelid op hetzelfde adres)

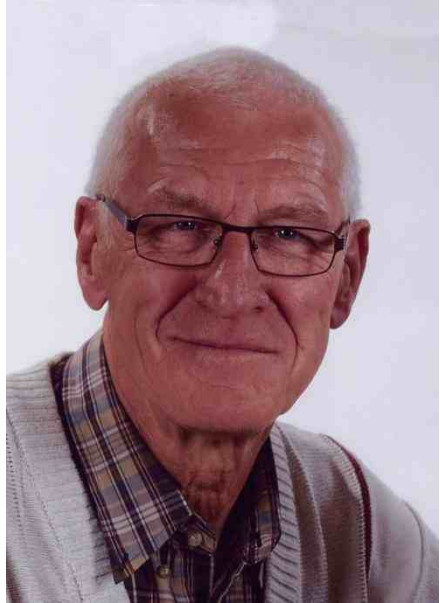
Giften:

De Studiekring is aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Bankrekening: ABNAMRO 62.47.42.407 t.n.v. De Acht Zaligheden te Eersel

Afscheid Piet Vermeulen

De redactie heeft opnieuw een ernstige aderlating ondergaan, nu Piet Vermeulen zijn toegezegde termijn als redactielid met enkele jaren extra heeft afgerond. Hij heeft zich al die jaren met vuur en verve ingezet om de driemaandelijks Rosdoek behalve een waardevolle inhoud ook een fraai uiterlijk te geven door zijn volle aandacht voor de lay-out ervan en voor de verzending naar de leden. Mocht er een enkele keer nauwelijks voldoende copy zijn voor een aflevering dan wist Piet er wel raad op. Ook het heemkundewerk in de kring "Zeelst schrijft geschiedenis" vergt veel tijd voor onderzoek en verwerking van de gegevens. De tijd hiervoor en voor zijn liefhebberij binnen de I.V.N.-vereniging is hem van harte gegund.

Het boek "De 100 mooiste kerken in Noord-Brabant" van W. van Leeuwen dat het bestuur hem tijdens de laatste jaarvergadering heeft overhandigd, heeft hij, na de zilveren medaille in 2004, ten volle verdiend. De bloemen voor zijn vrouw Dorine, die hem zo dikwijls bij zijn activiteiten terzijde heeft gestaan, pasten hierbij voortreffelijk

Piet, onze hartelijke dank voor je onmetelijke inzet voor onze Rosdoek.

De redactie

Archeologisch onderzoek Oogenlust te Eersel

Studiegroep Archeologie

Sinds medio 2006 zijn we met een groep leden van de Heemkundige Studiekring De Acht Zaligheden bezig met het onderwerp archeologie. Een paar jaar geleden heeft u in De Rosdoek al wat resultaten van ons werk kunnen zien. We hebben ons veel beziggehouden met overleg met de gemeente over archeologische projecten. Dankzij deze samenwerking hebben we de beschikking gekregen over een groot aantal verslagen van archeologische onderzoeken in de (voormalige) gemeente Eersel. We hebben het plan opgevat om deze onderzoeksverslagen te gaan bestuderen en samen te vatten voor publicatie in De Rosdoek. Natuurlijk krijg je dan al snel de vraag of je de resultaten van het megaproject van de Kerkebogten kunt presenteren. Dat leek ons echter een te grote stap. We hebben besloten om eerst maar eens wat ervaring op te doen met wat kleinere onderzoeken, zodat we ook wat sneller resultaten kunnen laten zien.

Hieronder vindt u het eerste verslag van de opgravingen op het terrein van Oogenlust bij het Stuivertje in Eersel. Ik hoop dat we de interesse voor het onderwerp archeologie onder de leden wat verder kunnen aanwakkeren, zodat we mogelijk wat extra leden binnen de Studiegroep kunnen begroeten. Er zijn plannen genoeg om ons mee bezig te houden, maar het gebrek aan mankracht beperkt onze mogelijkheden. Wie interesse heeft kan zich aanmelden via de website:

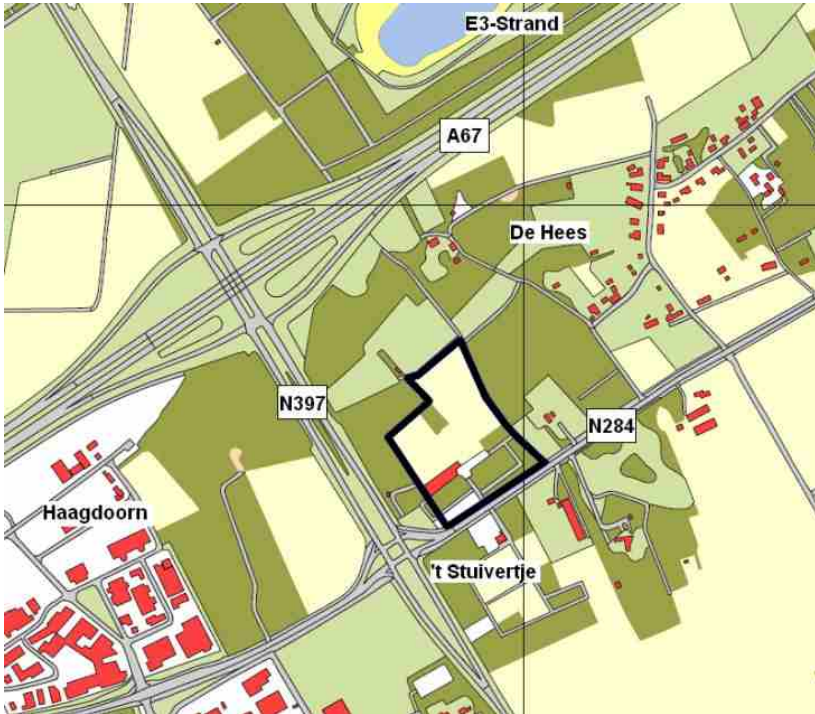
www.hskdeachtzaligheden.nl/studiegroep-archeologie-2.

Huidige samenstelling studiegroep Archeologie:

- Radha van der Aalst
- Annie Biezen
- Lia van Herk
- Winfried Thijssen

Inleiding onderzoek Oogenlust

Van 23 januari tot en met 30 januari 2012 heeft een archeologisch onderzoek plaatsgevonden op het toekomstig terrein van de firma Oogenlust, nabij het kruispunt 't Stuivertje; zie onderstaand kaartje.

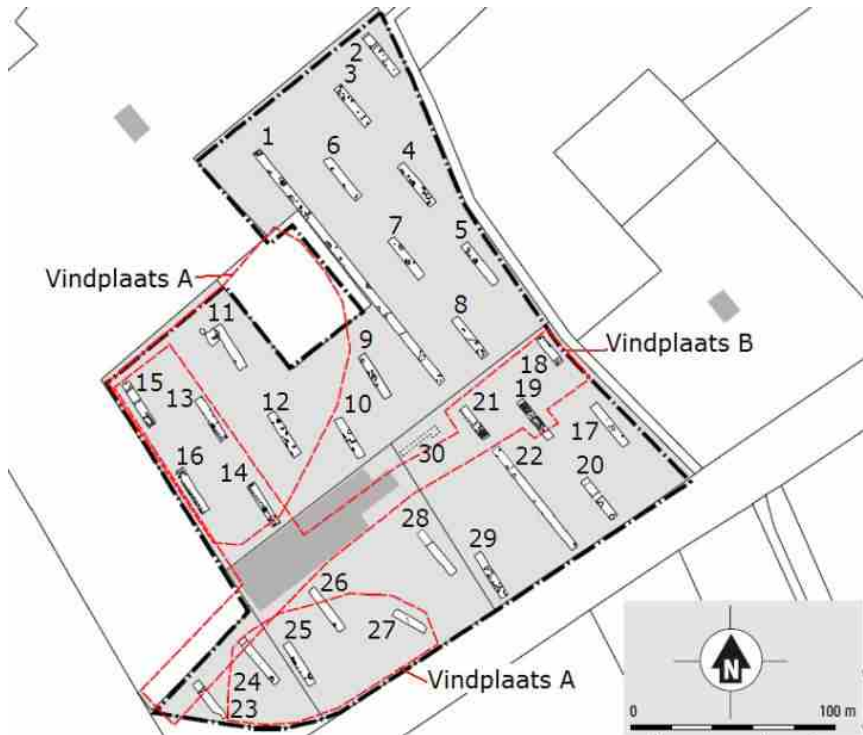
Figuur 1 - Overzichtskartaal

Het onderzoek is uitgevoerd door het Archeologisch Centrum van de Vrije Universiteit van Amsterdam. Voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek heeft een booronderzoek plaatsgevonden, maar daar zijn geen meldenswaardige vondsten uit te melden. Het onderzoeksgebied is 4,8 ha groot en er zijn in het totaal 30 sleuven gegraven.

Op basis van het rapport¹⁾ van het proefsleuven onderzoek is onderstaand verslag gemaakt.

Beschrijving van de vondsten

Voor de beschrijving van de vondsten wordt onderscheid gemaakt in twee vindplaatsen, zie onderstaand kaartje.

Figuur 2 – Kaart proefsleuven

Vindplaats A: In het westelijke deel van het gebied is een aantal (paal)kuilen en een crematiegraf aangetroffen uit de IJzertijd. Het crematiegraf (sleuf 11) was verplaatst door een boomval, maar uit de hoeveelheid crematieresten (900 gram) die werd aangetroffen, lijkt het erop dat het grootste deel bewaard is gebleven. Er zijn geen (resten van) bijgiften aangetroffen. Het aantreffen van een geïsoleerd graf wijst meestal op een datering

in de tweede helft van de Midden IJzertijd (500 v.C. – 250 v.C.) of de Late IJzertijd (250 v.C – 12 v.C.).

Er zijn enkele kuilen en paalkuilen aangetroffen die op bewoning wijzen (sleuf 13, 14, 15). Verder is er een rij van paalkuilen aangetroffen met een lengte van circa 12 m (sleuf 25). Dit representeert mogelijk de oostelijke wand van een huis uit de Late IJzertijd.

Vindplaats B betreft sporen van de oude Eindhovense Weg. Langs deze weg liep van 1897 tot 1937 ook de stoomtram van Eindhoven naar Reusel. Voor de aanwezigheid van de tramlijn zijn geen aanwijzingen aangetroffen. Deze liep vermoedelijk op een verhoogd talud. De weg is zichtbaar op de oudste kadastrale kaart uit circa 1830 en heeft op deze locatie gelegen totdat deze tussen 1953 en 1963 naar de huidige locatie werd verplaatst. Er zijn karrensporen (sleuf 19, 21) en bermgreppels (sleuf 18, 19, 21, 23, 24) aangetroffen. Naast deze sporen is een waterkuil aangetroffen (sleuf 19). Deze waterkuil is naast de weg gelegen. Vermoedelijk is de kuil als drenkkuil voor vee gebruikt. Verder zijn in het noordwesten nog wat greppels aangetroffen die als perceelsgrenzen werden gebruikt in de Nieuwe tijd.

Vindplaats A wordt als behoudenswaardig aangemerkt. Het noordelijk deel van de vindplaats zal door de bouwplannen niet worden verstoord. Hier zal slechts een weide met natuurlijke begroeiing worden ingezaaid. In het zuidelijke deel zal een vijver worden aangelegd. Bij het uitgraven van deze vijver zullen de archeologische resten wel worden verstoord. Mogelijk is door planaanpassing de vijver zodanig aan te leggen dat de vindplaats in situ behouden blijft.

Conclusie

Uit de voorschriften van de omgevingsvergunning van het terrein van Oogenlust blijkt dat bij de aanleg van het terrein ter plaatse van vindplaats A geen grondwerkzaamheden mogen worden uitgevoerd dieper dan 50 cm onder het bestaande maaiveld,

zodat de vindplaats behouden zal blijven. Naast de hierboven beschreven vondsten heeft dit onderzoek er dus ook toe geleid dat de behoudenswaardige archeologische waarden ook echt behouden blijven in de bodem.

Winfried Thijssen

Studiegroep Archeologie

NOTEN:

1. Een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven in het plangebied Oogenlust te Eersel, gemeente Eersel, Archeologisch Centrum Vrije Universiteit - Hendrik Brunsting Stichting, Martijn Bink, Ingmar Elstrodt, 2012.

Figuur 3 - Terrein Oogenlust nabij 't Stuivertje Eersel

De Heilige Kindsheid

Graag kijk ik af en toe eens terug in mijn persoonlijk archief. Vanaf m'n geboortjaar 1954 zijn allerlei documenten en voorwerpen bewaard gebleven. Daardoor krijg je een aardige kijk op gebruiken en gewoonten van toentertijd. Zo heb ik een inschrijvingsbericht van mij gevonden als lid van de Heilige Kindsheid. Wat hield de Heilige Kindsheid in?

Het inschrijvingsbericht bevat aan de voorzijde een fraaie gekleurde tekening met in het midden Maria en het Kindje Jezus. De Moeder steekt een staf in de bek van een slang. Ze staat voor de werldebol en samen met het Kind wordt ze omringd door

afbeeldingen van kinderen uit andere werlddelen. Bovenin staat de tekst 'Pauselijk genootschap der H. Kindsheid' en aan de onderkant 'H. Maagd Maria bid voor ons en voor de arme heidenkinderen. Wees gegroet...' Daarmee raken we de essentie van de H. Kindsheid: een vereniging die door de Paus is ingesteld, bestemd voor kinderen tot 12 jaar. Jaarlijks was er een processie waarbij kinderen verkleed waren als zusters of missionarissen. Anderen waren gekleed als kardinaal, compleet met schoudermanteltje en

kardinaalshoed op het hoofd.

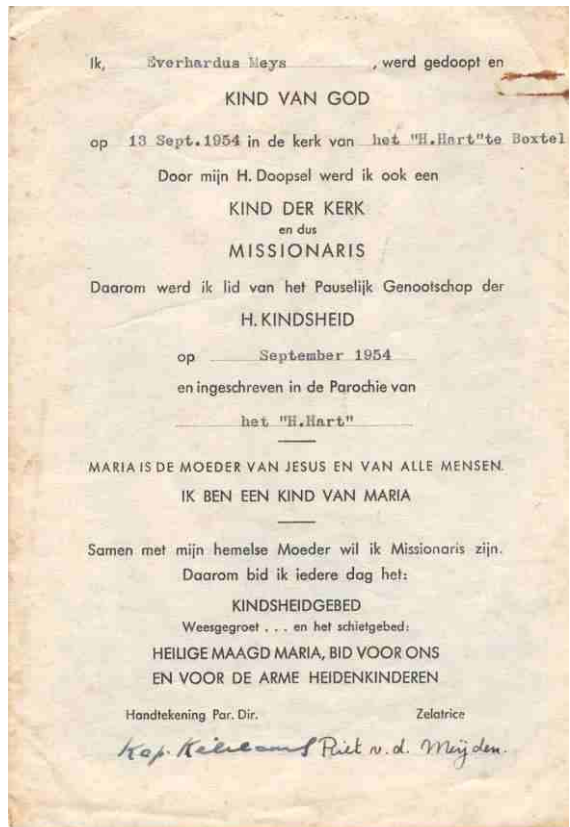
Maar ook konden kinderen verkleed zijn als negertje of als Chineesje. Dit alles was bedoeld om de kinderen en hun ouders te laten denken aan de kinderen in de verre landen, die nog nooit van Jezus hadden gehoord. Door gebed en door financiële bijdragen kon men het missiewerk steunen.

Zelatrice

Op de achterzijde is duidelijk te lezen dat het lidmaatschap inging op de dag van mijn geboorte 13 september 1954. Kapelaan Ketelaars tekende als priester van de Boxtelse H.-Hartparochie en als zelatrice zette Riet v.d. Meijden haar handtekening. Namens de parochie stimuleerde zij gezinnen om lid te worden; om zich bewust te worden van hun verantwoordelijkheid voor de bekering van andere landen en werelddelen.

De contributie bedroeg één tot tien cent per maand. Voor volwassenen bestond het genootschap Voortplanting des Geloofs.

Hoogtepunt voor de Kindsheid was de jaarlijkse optocht.

Praalwagens en loopgroepen

Al vanaf het begin van de vorige eeuw vonden Kindsheidsoptochten plaats in mijn geboorteplaats. De lokale krant schreef in 1950 (veertig jaar na het begin van de optochten) dat Boxtel (NL) in rep en roer was omdat de grootste Kindsheidsoptocht door de straten trok. Niet minder dan vijfhonderd jongens en meisjes deden er aan mee, niet alleen met loopgroepen maar ook met praalwagens. De nonnen hadden de organisatie in handen en werden geassisteerd door de zelatrices.

In de plaatselijke krant werd het programma afgedrukt, evenals de route die de stoet reed. "Onwennig in vreemde priesterkleertjes of fier omdat men een koning, zouaaf of ridder mocht uitbeelden." aldus de krant. In 1950 telde de stoet zes praalwagens met als thema: 'Indisch huisje', 'O.L. Vrouw Koning der Engelen', 'Roodhuiden', 'O.L. Vrouw van Lourdes', 'Missie in de Congo' en 'de wonderbare visvangst'. Loopgroepen beeldden tal van personen uit, als Jeanne d'Arc, de heilige Theresia, Jezus en Sint-Anneke, missie-arbeiders, slavenhandelaars een Dajakopperhoofd en de heiligen Agnes, Barbara, Catharina, Cecilia en Elisabeth.

Herderinnetje

Maar ook in De Kempen was het gebruikelijk om een Kindsheidsoptocht te organiseren. Tenminste, op sommige plaatsen, want af en toe kwam ik in het onderzoek tegen: "Nog nooit van gehoord bij ons in het dorp."

Voor wat betreft Eersel was het duidelijk: ieder jaar werd door de Zusters van Schijndel de optocht op poten gezet. De dames Thea en Jeanne Timmermans (*1926 en *1924) spraken er over alsof het gisteren was! Thea: "Jarenlang ben ik bruidje geweest in deze optocht. Wij droegen dan allemaal een letter van LEVE JEZUS. Wij hadden thuis onze eigen bruidjesjurken. Na verloop van tijd wilde ik herderinnetje worden, maar dan moest mijn moeder iemand zoeken die in mijn plaats bruidje kon zijn." Dat lukte, en Thea

was helemaal gelukkig. Samen met haar zus somden ze de verschillende groepen op die deelnamen: de Heilige Familie, groep met palmtakken, groep als Geloof Hoop en Liefde, de paus op zijn draagstoel, Jezus van Praag, de twaalf Geloften en de groep H.-Hart van Margaretha Maria Alacoque. Jeanne was nog steeds onder de indruk van de groep engeltjes. Dat waren kinderen op een platte wagen. Ieder kind stak zijn hoofd door een gat in een grote doek. "Ze hadden allemaal vleugeltjes op hun rug: fantastisch en aandoenlijk."

Foto's gemaakt omstreeks 1920-1922 door Kapelaan Gommers

Chocolademelk

De Eerselse stoet startte bij de meisjesschool en trok vanaf de school via de Willibrorduslaan, Nieuwstraat, Markt, Dijk en Kerkstraat. "Er stond veel publiek langs de weg, vooral veel ouders, natuurlijk. Als de bisschopjes, missionarissen en zwarte

koningen langs kwamen, vonden de ouders dat natuurlijk geweldig en waren ze erg trots." Er liep ook een groepje kinderen mee dat een hele grote rozenkrans droeg.

Na afloop van de optocht kon iedereen zich weer omkleden op de school. De organisatie was in handen van zuster Theresia, zuster Antonie en meester Maas. Iedereen die meegelopen had, werd vervolgens getrakteerd op chocolademelk en een krentenbol. "Een feest was het, als de traktaties werden uitgereikt. Tjah, niks gewend, natuurlijk, hè!" Ook Albert van der Aalst uit Eersel herinnerde zich de chocolademelk en de krentenbollen maar al te goed. "Volgens mij was er een comité dat de groepen samenstelde. In elke buurt werd gezocht naar kandidaten en nieuwe groepen." aldus Van der Aalst, die ook nog meldde dat de krentenbollen werden gebakken door de bakker van het klooster. In het gesprek vertelde hij bovendien dat er met de stoet mee personen liepen met zakjes om daar geld in te deponeren.

De kleding voor deze processie werd vooral bewaard op de zolder bij de familie Timmermans. "We hebben enkele jaren geleden alles naar de kerk gebracht." De koster van de Willibrorduskerk bevestigde dat er op de zolder van de sacristie inderdaad nog kleren en attributen liggen, die dateren van die tijd. Op welke datum de kindsheidsprocessie werd gehouden, was in augustus 2012 nog niet helder, omdat de meningen daarover erg uiteen liepen. Hoe het ook zij: een bijzonder fenomeen uit vroeger tijden. Het Roomsche Leven van weleer!

Evert Meijs

[Aanvullingen zijn welkom bij: meijs.evert@gmail.com]

Bij inleveren van deze bon krijgt u een Kerastase ritueel t.w.v. €15.00 voor €7.00. Heeft u vragen? Bel ons gerust!

www.denbarbier.nl, Hint 4, 5521 AH Eersel, 0497-514026

Het kasteelke van Hapert in de greep van de dode hand

In het collectief geheugen van Hapert sluimeren herinneringen aan 'het kasteeltje'. Appartementencomplex en Park Kasteelrode zijn weinige subtiele verwijzingen naar het verdwenen erfgoed waarbij de nu nog aanwezige dreef, omgedoopt tot Kasteellaan, leidde naar het toenmalige herenhuis op de plek waarvan zich nog bevindt een aantal karakteristieke bomen en, afgaand op sonderingen met prikstok, in de ondergrond de funderingen. In de herinnering bewaart sigarenfabrikant Van de Water in de jaren '30 van de vorige eeuw, tegen WO-2 familie Van Hoof en als laatste bewoner 'mister' Mariën, gevolgd door sloop zo'n halve eeuw terug onder regie van de gemeente. Om de geschiedenis dáárvoor bij elkaar te sprokkelen, zijn we aangewezen op andere bronnen.

Historisch groen verwijzend naar de plaats van het voormalig kasteeltje van Hapert

Baronnen onder elkaar

Vertrekpunt zijn de verslagen van de CdK in Noord-Brabant van 1896 tot 1925, Mr. A. Baron Van Voorst tot Voorst. Tot zijn taken behoorde het regelmatig bezoeken van alle gemeenten in de provincie. Van die werkbezoeken hield hij verslag bij. Op 23 augustus 1899 noteert hij:

" De burgemeester heeft van den raadsheer Sassen uit 's Bosch diens buiten gehuurd; dit buiten werd in 1858 gebouwd door Baron van Schenk van Nijdeggen, rustend priester; gezegde heer van Schenk was eertijds kapelaan te Heusden; hij deed aldaar met zijn groote vermogen + 4 ton, veel goed; toen de pastoor van Heusden stierf was van Schenk aan de beurt om pastoor te worden, en hoopte in Heusden te worden benoemd.

Toen hij in zijne verwachting werd teleurgesteld, verliet hij zijn werkkring, werd rustend priester, en bouwde zich een huis te Hapert, alwaar hij tot zijn dood in 1865 bleef wonen.

Hij was een lastig man en werkte vele ongelukkigen in de gevangenis; hij procedeerde veel, en had dan Mr Napoleon Sassen tot advocaat; bij zijn overlijden bleek het, dat hij, met voorbijgaan zijner familie, Mr Napoleon Sassen tot eenig en algeheel erfgenaam had ingesteld van zijn heele vermogen, geëvalueerd op 4 ton. Het grondbezit in Hoogeloon bedroeg niet meer dan 45 H.A., welke door de geheele gemeente verspreid liggen; de Sassen's kochten later ook geene gronden meer bij.

De familie Sassen hield het bezit in Hoogeloon bij het overlijden van hun vader eerst geruimen tijd onverdeeld, thans behoort het aan den raadsheer Sassen te 's Bosch.

Volgens den burgemeester was de naaste erfgenaam van den Baron van Schenk, de eenige dochter van diens broeder, gesproten uit diens huwelijk met eene meid uit eene ziekeninrichting alwaar hij wegens delirium verpleegd werd; dat meisje huwde later met den bankier Kerstens uit Tilburg."

Oude ansichtkaart van oprijlaan in volle glorie

Allereerst proef je kinnesine tussen de van Voorstjes en de van Schenckjes. Vervolgens rijst de vraag wat de goede man juist naar Hapert dreef of trok. De achtergrond waartegen een en ander te zien, zou wel eens kunnen zijn dat in de dezelfde periode er plannen bestaan een nieuwe kerk te bouwen op de plaats waar nu het kerkhof ligt. Gebouwd in 1857/1858 en grenzend aan het perceel waar dan de pastorie staat die in 1883 vervangen wordt door een nieuwe, tegenwoordig rijksmonument en Belhuis geheten. Hapert dat in dezelfde tijd, dankzij provinciale inbreng, 'aan de harde weg' komt te liggen. En Schenck die het middengebied tussen de pastorie en de provinciale weg tot een landgoed ontwikkelt inclusief dreef. Dat laatste waarschijnlijk mede om de parallel daaraan liggende maar wellicht te vaak modderige en stoffige Nieuwstraat te mijden.

Van Schenck van Nijdeggen bouwt overigens al eerder dan 1858 zoals de CdK meldt. Immers op 27 augustus 1854 passeert Panken op zijn wandeling naar Bladel

"op eenigen afstand, het fraaije gebouw, dat te Hapert, achter den tuin der pastorie gesticht wordt. De eigenaar daarvan is de zeer Ew. Hr. Baron Schenck, tot dusverre kapellaan te Driel, die daarmede dezen zomer heeft laten beginnen en hetzelfde tot zijne woning bestemd."

Daar gaat hij wonen samen met zijn moeder Maria Coppens. In 1857 voegt zich daarbij dienstmeid Margaretha Jansen uit Eersel.

Uitgerangeerde zwartheer

Bij voorgaande moet bedacht wordt dat vanouds Hoogeloon en Hapert bediend werden door dezelfde ('witte') pastoor te benoemen door de abt van Tongerlo. In 1831 krijgt Hoogeloon haar eerste 'zwarte', wereldlijke of 'ongeordeende', pastoor. Hapert heeft die al vanaf 1819 in de persoon van Lambertus de Jongh. Deze blijft tot 1858 en wordt dan opgevolgd tot 1882 door J. v.d. Laak. Aldus informatie beschreven in Drie dorpen een gemeente van W. van Nuenen e.a. uit 1987. Een nieuwe teleurstelling voor van Schenck van Nijdeggen of werkelijk bedoeld, nog een 50 zijnde, in Hapert terug te trekken uit het maatschappelijk leven van die tijd?

Geheel onthouden van verlenen van geestelijke en pastorale zorg heeft hij zich in ieder geval niet. Zo blijkt uit het memorieboek van schoolmeester Panken, niet al te verlegen te verpozen in de schaduw van vermeende vrienden van stand, naar aanleiding van het overlijden van pastoor Mulders van Duizel in 1862. Zijn voorganger, Cools, was de laatste pastoor benoemd vanuit de abdij van Tongerlo. Mulders was de eerste 'zwarttheer'.

"Zijne begrafenis en uitvaart heb ik Donderdag na zijnen dood bijgewoond. Ten 10 ure werd de zware lijkkest, door 6 personen, onder het luiden der klok van de pastorie en de 2 torenklokken der kerk kerkwaarts gedragen, eerst gevolgd wordende door de WelEd Hr. V. van den Schriek, vervolgens door den Zeer Eerw. Hr. Baron Schenk, te Hapert, biechtvader van den overledene, die hem ook de laatste sacramenten

toediende. (...) De lijkdienst werd door den Ew. Baron Schenk verrigt, bijgestaan door den Ew. Pastoor van Borkel en den assistent te Duizel."

Panken besteedt tevens aandacht aan het overlijden van onze Hapertse baron. In 1865 noteert hij:

"Terwijl ik mij Vrijdag den 1 Sept. te Duizel bevond, werd te Hapert het stoffelijk overschot van den Hooggeboren Heer J.J.H. Schenck van Nijdeggen ter aarde besteld, die er Dingsdag avond aan eene beroerte schielijk was overleden. Maandag daaraanvolgende is er de plegtige uitvaart gevierd en 't volgende jaar de inzegening van een orgel en 't plaatsen van een kruis op zijn graf, uit zijne beschikkingen bekostigd. De Advokaat Sassen te 's Bosch is zijn executeur."

De dode hand neemt de regie

Op 20 maart 1858 levert van Schenck van Nijdeggen bij notaris de Bie in Eersel zijn handgeschreven testament in, besloten en op 3 plaatsen verzegeld met rode lak. Tot zijn enige erfgenaam benoemt hij zijn moeder. Mocht die overlijden dan zijn broer. Ook die overleden dan zijn kind(eren). Beoogd bewindvoerder is Napoleon Sassen. Vermeldenswaard dat hij zijn dienstbode, Margaretha Sassen, 1000 gulden toebedenkt indien zij bij zijn overlijden nog in dienst is. Zijn broer overlijdt in 1859, zijn moeder, Maria Coppens, in 1861.

Op 1 november 1862 herroept "de Zeer Eerwaarde heer Joannes Josephus Hubertus van Schenck van Nijdeggen, catholiek priester, wonende te Hapert, gemeente Hoogeloon Hapert en Casteren" zijn eerdere wilsbeschikkingen en laat vervolgens, "zijn verstand, reden en memorie volkomen magtig en gebruikende" waarvan openlijk blijk gegeven aan notaris en getuigen, zijn laatste wil opmaken. Hij benoemt tot zijn algemene erfgename zijn nicht Joanna Maria Josepha Huberta van Schenck van Nijdeggen, dochter van zijn overleden broer Antonius. Bij overlijden zonder kinderen zal de erfenis of het restant daarvan

doorschuiven naar Joseph van Loon getrouwd met Clementine Sevestre wonende te Parijs en de twee dochters van zijn overleden oom Coppens, gewezen controleur van de Linie te Eeclo. Tot bewindvoerder tot meerderjarigheid van nicht Joanna wordt benoemd de heer Napoleon Franciscus Sassen, advocaat in Den Bosch. Joanna mag zich rijk prijzen met een heerom die tevens suikeroom blijkt.

Echter ten kantore van notaris de Bie maakt in 1864 met één, maar relatief langgerekte, pennenstreek J.J.H. van Schenck van Nijdeggen zijn wilsbeschikking ongedaan die vanaf dan luidt:

"Ik stel en benoem tot mijnen eenigen en algeheelen erfgenaam, mijnen vriend Meester Napoleon Franciscus Carolus Josephus Sassen, lid van de Eerste kamer der Staten generaal en Advocaat te 's Hertogenbosch, en bij overlijden, zijne oudste alsdan in leven zijnde zoon, en geef aan mijnen gestelden erfgenaam de vrije en volledige beschikking over al mijne natelatene goederen. Ik wensch dat mijn gestelde erfgenaam alle zorgen zal wijden aan het welzijn van mijne Nicht Joanna Maria Josepha Huberta van Schenck van Nijdeggen en alle zal aanwenden om haar eene staat volgens hare afkomst te bezorgen, hem hierin echter geheel vrijlatende ook in het bezigen der middelen, om haar hiertoe te brengen."

Wat van voorgaande wending te denken? Wie was Jonkvrouw Joanna en wat was haar levenssituatie en latere lot? Johannes was de zoon van Joannes, hospitaalmeester in het gesticht van verbetering in Den Bosch, en Maria Coppens. Zijn vader overleed in 1843 en zijn moeder op 20 februari 1861 in Hapert. Daarbij te bedenken dat de van Schencken van Nijdeggen nazaten zijn van onder andere heer van Afferden en Bleyenbeek in noord-Limburg. Een geslacht van stand dus.

Johannes had één broer: Antonius die in 1853 op 40-jarige leeftijd trouwde met Roseline/Rosalia Venhorst, dan 20 jaar oud. Iets meer dan 9 maanden later wordt hun enige dochter jonkvrouw Joanna geboren. Antonius overlijdt in 1859 en weduwe Roseline hertrouwt in 1862 met Johannes Vrancken.

Op het moment van overlijden van onze baron-priester is nicht Joanna 10 jaar oud. In 1883 trouwt Joanna met Bernardus

Kerstens uit Tilburg. Gerardina, de dochter uit het tweede huwelijk van Roseline Venhorst, zal in 1885 trouwen met de broer van de man van Joanna, Augustinus Kerstens. Het lijkt er alleszins op dat Sassen en diens zoon hem liever waren dan de nazaten van zijn

moeder (Coppens). En de baron Rosalia, "eene meid uit eene ziekeninrichting" volgens de CdK, minder lief was dan de dochter van zijn broer, niet geheel af wilde gaan op de goede zorg van de moeder, de nalatenschap bestemd wilde hebben voor Joanna en daarover met vriend en advocaat Sassen van gedachten heeft gewisseld hoe best "haar eene staat volgens hare afkomst te bezorgen".

Sassen zal daartoe kunnen beschikken niet alleen over de goederen in Hapert en Hoogeloon (14 percelen weiland) maar ook, blijkens de memorie van successie, over nagelaten zaken in de omgeving van Beuningen, Overasselt, Winssen en Ewijk.

Onbekend of men op de hoogte is dan van de inhoud van zijn laatste wilsbeschikking verschijnt in kranten bij overlijden van Johannes in 1865 een overlijdensannonce ondertekend door Maria

Schenck van Nijdeggen, J. Vrancken en R. Vrancken (geb. Venhorst):

"Heden nacht overleed; tot onze diepe droefheid, te zijnen huize, in den ouderdom van bijna 54 jaren, ten gevolge eener beroerte, voorzien van de H. Sakramenten der stervenden, onze dierbare Oom en Zwager, de Hoog-Welgeboren Wel-Eerwaarde Heer Jhr Joannes Josephus Hubertus van Schenck van Nijdeggen. R.K. Priester te Hapert. 's Bosch, 30 augustus 1865."

Zoveel is duidelijk: onze priester bleef een man van stand. Zo wilde hij ook leven en hij bouwde zich een 'kasteeltje' op een landgoedje compleet met lange dreef. Iets wat je gebruikelijk realiseert tevens om over te dragen in lijn aan de zorg van de volgende generatie. Het bevond zich, vanaf aanvang, echter in de

dode hand van Joannes die de hulp van een leidende vriendenhand behoefde om greep te houden om zijn nalatenschap zoveel mogelijk ten goede te laten komen alleen van geborenen in het geslacht van Schenck van Nijdeggen.

Mr. N.F.C.J. Sassen (1811-1876) staat te boek als een vooraanstaand Bossche advocaat die in de periode 1853-1871 als katholiek Eerste Kamerlid tot de liberalen behoorde. Van 1833 tot 1876 was hij advocaat in Den Bosch, vanaf 1848 lid van de gemeenteraad en van 1850 tot 1853 van de Provinciale Staten. Zijn biografie in het Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek vermeldt tevens dat hij "als advocaat en executeur

enigszins in opspraak kwam doordat hij een lijst met te begunstigen stichtingen, die de pastoor van Hapert hem had gegeven, niet meer in zijn bezit bleek te hebben. Er kon door hem daardoor ook geen verantwoording van de ontvangen gelden worden gegeven." Zijn ambtgenoot Schlesinger begon, als hij in antwoord op Sassen moest pleiten, zijn rede geregeld met de woorden "in de redenering van mijn collega hapert iets". De achtergrond van zijn naamsbekendheid in deze zin, zij eerder beschreven en of terecht daardoor in opspraak lijkt nog maar de vraag.

Wisseling van de wacht: van oud naar nieuw geld

Het landgoedje zal niet tot verdere ontwikkeling komen. In 1883 trouwt nicht Joanna met Bernardus Kerstens uit Tilburg. Een blik in het bevolkingsregister leert dat tot hun terugkeer naar Eersel in 1882 dienstbode Margaretha Jansen en haar broer Bartholomeus 'huisbewaarder' zijn. In 1881 wordt hoofdbewoner burgemeester-secretaris van Eyk, tot zijn bouw van, aldus de CdK, een 'nette burgerwoning' tegenover het gemeentehuis in Hoogeloon. Ook burgemeester Hoeks zal er verblijven tot zijn benoeming in Wouw in 1911. Van 1912 tot 1915 is het hoofd van het huishouden Julia Volckerick, weduwe van Franciscus Delhaye afkomstig uit Sint Nicolaas, België. Haar zoon en twee dochters blijven, na haar dood, tot 1920.

In laatstgenoemd jaar verschijnt er in de Meijerische Courant een aankondiging van notaris Mol uit Bladel van veiling en openbare verkoping in het tramstation Hapert-Kuil, op verzoek van Felix, Maria en Madeleine Delhaye, van Het landgoed genaamd 'kasteel te Hapert'. "Zeer gunstig gelegen tegenover het station Hapert-Kuil aan den Tramwissel en den provincialen weg te Hapert, bestaande uit goed doortimmerd, droog en goed ingericht Heerenhuis bevattende 12 kamers, keuken, kelder en zolder, met stalling en bijgebouwen, tuin, bouwland, bouwterrein en dreef, alles aan elkander gelegen ter grootte van 1.66.79 H.A.

te vellen in 7 koopen en massa's. Het geheel is zeer geschikt voor klooster, hotel met pension en meer andere doeleinden."

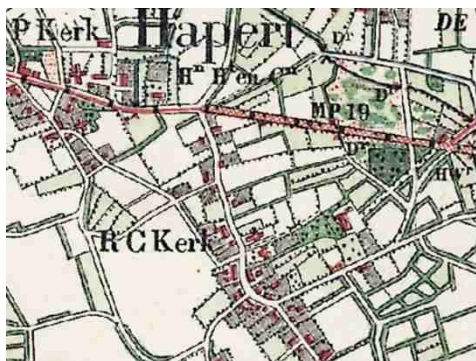
De totale eerste inzet van 6340 gulden zal de verkopers niet vrolijk gestemd hebben. De koopprijs van 13.800, later dat jaar, te betalen door Henri Antoine van de Water, sigarenfabrikant uit Bladel, in ieder geval meer.

Van de Water op zijn beurt steekt zich in de schulden. Hij verkoopt zijn eigendommen in Bladel bestaande uit 2 woonhuizen, fabriek en bergplaatsen en neemt, met het aangeworven goed in Hapert als onderpand, een lening van 4000 gulden tegen 5%. Aan de Nieuwstraat begint hij een sigarenfabriek. Zoals blijkt uit een advertentie in het Eindhovens Dagblad van 31 juli 1920 wordt in het 'Hapertsch Kasteeltje' dan, voor een billijke prijs en op een afstand met de tram van Eindhoven van 1 uur, pension gehouden onder de naam 'Pension de Acht Zaligheden'. Drie jaar later overlijdt Henri Antoine senior op 70-jarige leeftijd. De rest van de geschiedenis van het kasteeltje van Hapert zij geschetst in het begin.

On(t)roerend goed in de markt gezet

Het ruimtelijk verhaal laat zich vertellen aan de hand van kaartmateriaal en ruimtelijke plannen. In het kader van de Opstand van België verkent in 1837 2e Kapitein van de Generale Staf Schuurman de omgeving van Hapert. Op de door hem vervaardigde kaart laat zich duidelijk herkennen het centrum nabij de oude katholieke en nieuwe hervormde kerk aan dan de eveneens nieuwe provinciale weg. Een ander belangrijke cluster bebouwing bevindt zich nabij nu de Kerk- en Nieuwstraat.

Op de kaart van rond 1900 zien we in de driehoek Nieuwstraat - (Oude) Provinciale weg - Kerkstraat het herenhuis van Van Schenck verzezen.

Deels op voormalige weilanden en heide en aansluitend op de achtertuin van de pastorie, het Belhuis, en

ontsloten richting provinciale weg en tramhalte bij De Kuil, en door richting Hoogeloon.

In de twintigste eeuw volgen de gebruikelijke uit- en inbreidingen. Midden jaren '50 wordt aan de randen geknabbeld door aankopen in kader van de aanleg van de parallelweg en de Julianalaan. Meer en meer raakt 'het kasteeltje' ingesloten en 'niet meer van deze tijd'. In de jaren zestig breken nieuwe tijden aan begeleid door een sloopwoede. Het 'kasteelke' ontspringt die moderniseringsdans niet.

Het gemeentelijk dossier 'aankoop kasteeltje' begint in 1960 met het vrijblijvend aanbod van de erven van Hoof afstand te willen doen in verband met het uitbreidingsplan van de gemeente en aankleding van de omgeving van het nieuwe gemeentehuis, waarvan een gedeelte dan al gerealiseerd, van kasteelke met tuin, boomgaard en laan. In 1962 komt men rond voor 45.000 gulden. De grondprijs van zes en een halve gulden van 'De Kuil' zal ter financiering met f 1,02 verhoogd worden. Daar sloop wordt beoogd krijgt de huurder een woning elders aangeboden van de gemeente.

'Het kasteelke' blijft echter een rol spelen in de ruimtelijke ordening van het dorp. Ontwikkelingen als Kasteelrode en Kasteelpark moeten een ongekende allure suggereren aan plannen nabij de voormalige locatie. Wonen op stand als vorm

invulling van het adagium 'behoud door ontwikkeling'. En in het dorpenplan van de gemeente Bladel wordt aandacht besteed aan de locatie van 'het voormalig kasteel Hapert' zelf. Aangestipt wordt de mogelijkheid van verdere verstening van het gebied in de vorm van een woning of woningen met een landgoedachtige verschijning of in de vorm van een klein appartementengebouw. Op deze wijze zou, aldus de plannenmakers, bebouwing terug gebracht kunnen worden die refereert aan het kasteel, dat vroeger op deze plek heeft gestaan. De meer recent vastgestelde cultuur-historisch kaart heeft het voormalige gebouw en de dreef in kaart gebracht. Tot het moment van 'het in de markt zetten', via de onroerend goed markt of de toeristisch-recreatieve, van een overigens zoniet on- dan toch wel ondergewaardeerd erfgoed van Hapert, zij wat van haar geschiedenis hierbij aan het papier toevertrouwd

Bart Beex

CHINEES-INDISCH-RESTAURANT	
美華酒家	
"MEI WAH"	
5503 BK VELDHOVEN Burg. v. Hoofflaan 83-89 Tel. 040-2534732 Fax. 040-2547073	5615 AB EINDHOVEN Leenderweg 86 Tel. 040-2117557
Dagelijks geopend van: 11.00-22.30 uur Exclusieve accommodatie voor Uw: partijen - familiediners - lunch of diner met zakelijke relatie - personeelsavonden - etc.	

Steensel aan de Gender

De raadscommissie in Eersel heeft zich positief uitgesproken over een plan om de rivier de Gender te herinrichten, aldus een bericht in het Eindhovens dagblad.

Dit is wellicht een gelegenheid om iets over de geschiedenis van deze, eens waarschijnlijk belangrijke, rivier te bestuderen.

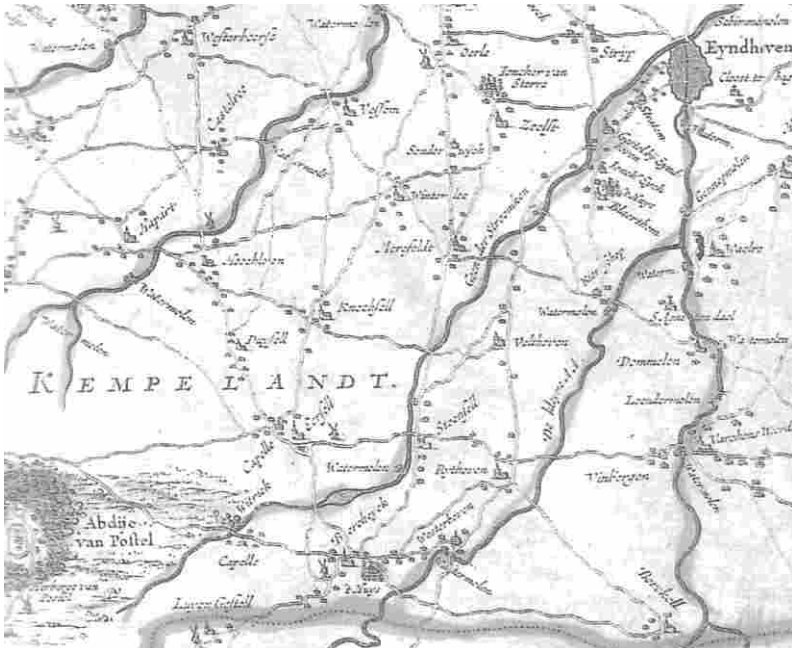
De bron van de huidige rivier de Gender ligt in de buurtschap "de Hees" in de gemeente Eersel.

Daarna stroomt zij ten noorden van Steensel, door Veldhoven naar Eindhoven waar zij uit-mondt in de Dommel.

Momenteel is het een onbelangrijk stroompje, dat in zijn bovenloop 's-zomers wel eens droogstaat.

Het lijkt er echter op, dat de Gender eens een belangrijke rivier geweest is.

Als we teruggaan naar de 17e eeuw, krijgen we een heel ander beeld.

De bronnen van de Gender liggen dan niet op de Hees, maar op de Witrijt en is in Steensel zo belangrijk, dat er zelfs een watermolen en een wiel aangegeven worden.

Het stroomgebied van de Gender ligt tussen de dorpen Steensel en Knegsel; dit riviertje stroomt dan door Veldhoven om uiteindelijk in de stad Eindhoven in de Dommel uit te monden, en het doet dat nog steeds ter hoogte van het huidige NS-station.

Deze gegevens zijn te vinden op de kaarten van Blaeu, Visscher, Hondius en andere kaarten uit de 17e en 18e eeuw; de Gender wordt dan "Geenderstroom" genoemd. Baillieu noemt het in 1704 "Eynde R.:", waarschijnlijk een Franse verbastering van "Ginder" of "Gender".

Merkwaardig dat op geen van deze kaarten de Run aangegeven wordt, waarvan het stroomgebied tussen Steensel en Riethoven ligt en nu een veel bredere stroom is dan de Gender.

Maar halverwege de 18e eeuw komt er een nieuw riviertje bij op topografische kaarten met een stroomgebied tussen Steensel en

Kaart van Bachiene - 1768

Riethoven en wordt dan de Aa-rivier (tegenwoordig de Run) genoemd, waarvan de bronnen op de Witrijt liggen. Deze Aa loopt ten zuiden van Veldhoven en stroomt tussen Veldhoven en Waalre in de Dommel, ca 4 km. vóór de stad Eindhoven.

De bronnen van de Gender liggen dan niet meer op de Witrijt maar op de huidige buurtschap de Hees, tussen Eersel en Steensel, de Geenderstroom lijkt dan veel minder belangrijk, maar wordt nog steeds bij naam genoemd.

Nu zijn er aan weerszijden van Steensel twee rivieren, waarvan de Aa, die in 1876 al "de Run" genoemd wordt, de belangrijkste lijkt. Er wordt hier een watermolen aangegeven (bij Hendrik Verhees in 1794 zelfs twee) op de Stevert. De naam Stevert is eigenlijk geen toponiem, maar betekent gewoon een doorwaadbare plaats in Steensel en is dus lokaal niet gebonden aan de huidige buurtschap van die naam.

Wat is er eigenlijk gebeurd in die 18e eeuw?

Het is te goedkoop om te beweren, dat er in de 17e eeuw een fout is gemaakt bij het tekenen van de kaart. Mensen waren toen echt niet achterlijk en dom, maar net zo intelligent en slim als tegenwoordig, hoewel velen pretenderen dat dit niet zo is.

Het is zeer wel mogelijk, dat verschillende uitgevers van atlassen (ook foute) gegevens van anderen overgenomen hebben; plagiaat bestond toen ook en auteursrechten waren niet beschermd, maar dat was geen regel.

Zijn de bronnen van de Witrijt naar het, waarschijnlijk reeds bestaande, onbelangrijke stroomgebied van de Aa geleid?

Dit is een gevaarlijke veronderstelling, maar er zijn wel enkele argumenten, die daarop wijzen.

Als de Aa verschijnt, verdwijnt de Gender niet, hoewel die op dat moment onbelangrijk is, zoals de Aa dat voorheen was en dus niet aangegeven werd.

Op alle kaarten stroomt de Gender pas in Eindhoven in de Dommel, zoals het ook hoort. De Run stroomt op alle kaarten

tussen Veldhoven en Waalre in de Dommel, zoals het nog steeds is.

Even uitgaande van een eventuele 17e eeuwse fout, dat de Gender met de huidige Run verward is. Waarom mondt de "Gender" van destijds dan niet tussen Veldhoven en Waalre in de Dommel uit, maar consequent in Eindhoven, en de huidige Run consequent in Veldhoven.

Hoe kan het dat een belangrijke rivier de Run (met watermolens) die in Veldhoven in de Dommel stroomt over het hoofd gezien wordt en een onbelangrijke rivier (met watermolen), die in Eindhoven eindigt wel aangegeven wordt. Bij de eerste kaarten waarop de Run verschijnt, vervalt de Gender niet, er wordt geen fout gecorrigeerd, maar er wordt een stroomgebied toegevoegd.

Er is in de 17e eeuw geen vergissing (verwarring) gemaakt, de Gender is toen juist ingetekend, want de Gender loopt in Eindhoven pas in de Dommel, en niet zoals de Run in Veldhoven.

Wij hebben nu twee rivieren met ieder een eigen verleden.

Bij de ruilverkaveling in het begin van de 70-er jaren, is al het pittoreske hakhout langs de Gender weggekapt en de Gender "gerecht". Mijn buurman wist me te vertellen dat er bij de werkzaamheden aan de Gender, langs het riviertje ronde houten palen (of staande stammen) in de grond aangetroffen zijn; hij vertelde mij die gezien te hebben. Zouden zij het oude fundament van een watermolen zijn?

Dit is een aardig verhaal, er zit toch een kern van waarheid in. Een debat waard?

Pieter van Hooff

De boeken die besproken worden in
de boekenplank zijn verkrijgbaar bij

De Boekenlegger

Ook voor uw buitenlandse bestellingen bent u
bij ons van harte welkom

Nieuwstraat 28A 5521 CC Eersel

Tel.: 0497-512551 Fax.: 0497-513179

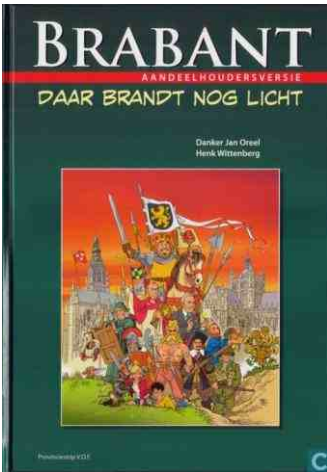
www.de-boekenlegger.nl info@de-boekenlegger.nl

Van de Boekenplank

D.J. Oreel en H. Wittenberg: Brabant. Daar brandt nog licht. 2000 jaar geschiedenis in strip.

Uitg. Provinciestrip VOF 2012. 48 pag. Prijs € 15,95. ISBN 978-90-812814-0-9.

Wie in de jeugd jaren strips heeft leren lezen en ze misschien nog dagelijks in het moderne dagblad leest, kan in dit boek de kennis van de geschiedenis van Brabant testen.

Het is "een lichtvoetige en humoristische wijze om kennis te nemen van de historie van Bergen op Zoom, tot Eindhoven en Den Bosch, van zand-gronden en keuterboeren, van de Peel, de dorpen en de beekdalen." Het is de leukste geschiedenis voor elke Brabander, zegt de achterkaft. En daarmee is de recensent, die het Brabantse dialect enigszins machtig is, het eens.

Frans Hoppenbrouwers: 5 romans t.w. Wolfsklauw (2006), Slechtvalk (2007), Zomereik (2009), Vrouwenmantel (2009) en Monnikskap (2010).

Ze zijn reeds in afleveringen in een weekblad verschenen. Toch is het lezen van een roman in min of meer één adem een meer ontspannen bezigheid dan wanneer men zijn geheugen moet kwellen om de draad weer op te nemen. Deze romans bieden geen zware intriges, maar telkens een thema om tot rust te komen. Prijs € 15,90, maar Monnikskap met zijn C.D. € 16,90.

Thijs Caspers en Huub Smeding, fotograaf: Landgoederen in Noord-Brabant. 488 pag. met veel foto's en prenten in kleur en zwartwit op zwaar papier. Prijs € 39,95. ISBN 978-90-73187-76-4.

Wie graag wil genieten van cultuur en natuur in eigen land hoeft niet ver te reizen. Met de fiets of met de auto kan men in korte tijd een van de vele landgoederen bereiken waarvan er zeer vele vrij toegankelijk zijn. Dit prachtige boek met enige informatie over welk landgoed dan ook, groot of klein, nodigt u uit tot een heerlijke ontdekking. Ook al heeft onze eigen, vroeger zo arme Kempen op dit gebied niet veel te bieden, in de nabijheid heeft men landgoederen te kust en te keur.

Wies van Leeuwen en Marc Bolsius, fotograaf: De 100 mooiste kerken van Noord-Brabant. Uitg. WBooks Zwolle, 274 pag. met fraaie foto's. Prijs € 29,95. ISBN 978-90-400-0745-3.

Van een architectuurhistoricus die gepromoveerd is op het bouwen van bouwmeester P.J. Cuypers, kan men verwachten dat hij problemen heeft ondervonden bij een keuze van 100 kerken, als zijn voorwerk ca. 315 katholieke en protestantse kerken en een enkele synagoge omvat. Bovendien moesten de 4 perioden – middeleeuwen, reformatie en schuurkerken, de negentiende en de

twintigste eeuw enigszins evenredig vertegenwoordigd zijn. Wie een indruk wil krijgen van deze "mooiste kerken", moet de beschrijving lezen van een kerk die men al kent; men zal merken dat de kennis ervan nog zeer uitgebreid zal worden. Dank zij ook de foto's ter illustratie van M. Bolsius is dit werk over de 100 mooiste kerken een belangwekkend document.

G. Sonnemans e.a.: Blikken op Brabant. De canon van Nederland in Noord-Brabants perspectief, 2012. 268 pag. met veel ill. in kleur en zwartwit. Prijs € 22,50. ISBN 978-90-72526-62-5.

De canon van Nederland maakt sinds kort een vast onderdeel uit van het onderwijs in geschiedenis. Hierbij krijgen specifieke gebeurtenissen in de verscheidene streken nauwelijks aandacht. Blikken op Brabant geeft in 25 "vensters" een belangrijke aanvulling op de algemene canon. Om enkele voorbeelden van "vensters" te noemen: grafheuvels, Willibrordus en Lambertus, Staats-Brabant, industrialisatie, de eerste wereldoorlog, de bevrijding van Noord-Brabant in 1944, Molukkers in Brabant.

Voor iedereen die zich interesseert voor Brabant, is deze goed geschreven canon een onmisbare bron van informatie.

Kees Cornelissen

Ad Kokx v.o.f.

Witgoed

Sigarenmaker 10D
5521 DJ Eersel
Tel. (0497) 51 33 69
Fax (0497) 53 43 65
E-mail: info@adkokxwitgoed.nl
Internet: www.adkokxwitgoed.nl

reparatie en verkoop van was- en koelapparatuur

DE ONZE MUZENVAL

ONTMOETINGSPLAATS / ZALENVERHUUR / LEESSTEK / EXPOSITIE
FILM / EVENEMENTEN / TONEELZAAL / HAP & DRINKPLEK / MUZIEK

Sociaal Cultureel Centrum De Muzenval beschikt over diverse zalen die geschikt zijn voor vergaderingen, cursussen, bijeenkomsten, voorlichtingsavonden, workshops etc.

Ook heeft De Muzenval een mooie theaterzaal met 350 zitplaatsen waarin alle faciliteiten aanwezig zijn voor uw bedrijfsvergadering of seminar.

Bovendien kunt u altijd in onze gezellige foyer terecht voor een drankje of een hapje.

Tot ziens in De Muzenval!

Dijk 7
5521 AW Eersel
0497 51 59 97
info@muzenval.nl
www.muzenval.nl

